

# Јас сум дете

НАСТАВНИЦИ РЕАЛИЗАТОРИ: ДРИТА КАТО И НАТАША ИЛОСКА, ОУ „БРАТСТВО - ЕДИНСТВО“ - ОХРИД

## Одделение и предмет

Шесто, седмо, осмо и деветто одделение (8 ученици - 2 МАК, 2 ЕГИП, 2 АЛБ и 2 ТУР)

## Воннаставна заедничка активност

### Преглед на активността

Учениците работат на постери за правата на децата на тема „Јас сум дете“. Тие се поделени во две мешани етнички групи. Првата група работи на хамери, што се поставуваат во училишните холони, а втората група изработува постери во електронска верзија во А4 формат, што се поставуваат во училишните. Во воведната работилница учениците ја разгледуваат Конвенцијата за правата на децата, подетално се запознаваат со членовите на правата во конвенцијата, разговараат за важноста на правата, нивното почитување и за одговорноста кон нештата. По заедничката дискусија, учениците ги избираат следните пет члена од правата на децата за да ги прикажат во постерите:

1. ИНФОРМИРАНОСТ - Право на барање и примање на информации што го интересираат, а не се штетни за неговиот развој.
2. ОБРАЗОВАНИЕ - Секое дете има право на образование, кое ќе го подготви за живот.
3. ПАРТИЦИПАЦИЈА - Право на изразување на сопствено мислење и носење одлуки.
4. БЕЗБЕДНОСТ - Секое дете има право на заштита од секаков вид насилство.
5. СПОБОДНО ВРЕМЕ - Право на одмор, игра, учество во културни и уметнички активности.

Учениците изработуваат скица со дизајн за изгледот на постерот и ги изработуваат постерите. Првата група работи на хамери со комбинирана техника - цртање и бојење и текстот за правата се пишува на трите јазици. Втората група го изработува постерот во електронска верзија. На крај постерите се изложуваат во училишните холони и училишници. Учениците научија за важноста на основните детски права, а продуктите за правата се сведоштво од подолготраен карактер што претставуваат секојдневно потсетување за сите ученици. Најголемата придобивка е тоа што запознаа нови другарчиња од друга етничка заедница, научија повеќе зборови од јазикот на нивните соученици, се дружеа и се забавуваа и изразија желби за вклучување и во наредни заеднички активности. Тие комуницираат и се дружат и надвор од училиштето.

# Unë jam fëmijë

MËSIMDHËNËS REALIZUES: DRITA QATO DHE NATASHA ILOSKA, SHF "VËLLAZËRIM-BASHKIMI" - OHËR

## Klasa dhe lënda

Klasa e gjashtë, e shtatë, e tetë dhe e nëntë (8 nxënës - 2 MAQ, 2 EGJI, 2 SHQ dhe 2 TUR)

## Aktiviteti i përbashkët jashtë mësimor

### Pasqyra e aktivitetit

Nxënësit punojnë në postera për të drejtat e fëmijëve në temë "Unë jam fëmijë". Ata janë të ndarë në dy grupe të përziera etnike. Grupi i parë punon në hamera, të cilët vihen në hollet shkollore, ndërsa grupi i dytë përgatit postera në versionin elektronik, në formatin A4, të cilët vihen nëpër klasa. Në punëtorinë hyrëse nxënësit e shqyrtojnë Konventën për të drejtat e fëmijës, në mënyrë më të detajuar njihen me nenet e të drejtave në Konventë, bisedojnë për rëndësinë e të drejtave, për respektimin e tyre dhe për përgjegjësit ndaj gjërave. Pas diskutimit të përbashkët, nxënësit i zgjedhin këto pesë nene nga të drejtat e fëmijës, që t'i paraqesin në postera:

1. INFORMIMIN - Të drejtën për të kërkuar dhe për të marrë informata që e interesojnë fëmijën, e nuk janë të dëmshme për zhvillimin e tij.
2. ARSIMIN - Çdo fëmijë ka të drejtën e arsimit, që do ta përgatit për jetë.
3. PARTICIPIMIN - Të drejtën e shprehjes së mendimit të vet dhe të marrjes së vendimeve.
4. SIGURINË - Çdo fëmijë ka të drejtën e mbrojtjes nga çdo lloj dhune.
5. KOHËN E LIRË - E drejta për pushim, për lojë, për pjesëmarrje në aktivitete kulturore dhe artistike.

Nxënësit përgatisin skicë me disenj për pamjen e posterit dhe pastaj i përgatisin posterat. Grupi i parë punon me hamera me teknike të kombinuar - vizatim dhe ngjyrosje dhe teksti për të drejtat e fëmijës shkruhet në të tri gjuhët. Grupi i dytë e përgatit posterin në versionin elektronik. Në fund posterat ekspozohen në hollat e shkollave dhe nëpër klasa. Nxënësit mësuhan për rëndësinë e të drejtave themelore të fëmijës, ndërsa produktet për të drejtat janë dëshmi e karakterit më afatgjatë dhe që paraqesin një lloj përkujtuesi të përditshëm për të gjithë nxënësit. Arritja më e madhe është ajo se njohën shoqëri të reja nga bashkësia tjetër etnike, mësuhan më shumë fjalë nga gjuha e bashkënxënësve të tyre, u shoqëruan dhe u argëtuan dhe shprehën dëshirë që të përfshihen edhe në aktivitetet e përbashkëta vijuese. Ata komunikojnë dhe shoqërohen edhe jashtë shkollës.



# Ben çocuğum

UYGULAYICI ÖĞRETMENLER: DRİTA KATO VE NATAŞA İLOSKA, OHRI "BRATSTVO EDINSTVO (KARDEŞLIK BİRLİK) İLKOKULU

## Sınıf ve Ders

Altıncı, yedinci, sekizinci ve dokuzuncu sınıf (8 öğrenci - 2 MAK, 2 MIS, 2 ARN ve 2 TÜRK)

## Ders Dışı Ortak Faaliyet

### Faaliyete Bakış Açısı

Öğrenciler, "Ben Çocuğum" konusu altında çocuk haklarını içeren posterin hazırlanması üzerine çalışma yürütmektedirler. Onlar, etnik bakımından iki karma guruba ayrılmıştır. Birinci grup, okul koridorlarına asılı olan hamerlerde çalışırken, ikinci grup sınıfların içinde yer alacak olan posterler hazırlar. Başlangıç çalıştay kapsamında öğrenciler, Çocuk Hakları Anlaşmasını gözden geçirerek içindeki hak maddeleri, onları karşı saygı duyulmasını ve yükümlülükleri ayrıntılı bir şekilde incelerler. Yapılan ortak görüşmelerin ardından öğrenciler, posterlerde göstermek amacıyla Çocuk Hakları Anlaşmasından beş madde seçerler:

1. BİLGİLENDİRİCİLİK - Onu ilgilendiren ve onun gelişimine hiçbir zarar vermeyecek olan bilgileri talep etmek ve onaylarını kabul etmek.
  2. EĞİTİM - Her çocuk, kendisini hayata hazırlayacak olan öğretim görmek hakkına sahiptir.
  3. KATILIM - Kendi fikrini beyan etme ve kararlar alma hakkı.
  4. GÜVENLİK - Her çocuk, herhangi bir şiddete karşı korunma hakkına sahiptir.
  5. SERBEST ZAMAN - Tatil hakkı, oyun, kültür ve sanat faaliyetlerine katılım.
- Öğrenciler, posterin hangi şekilde görüneceğine dair ilk başta bir örnek oluşturarak posterleri meydana getirirler. Birinci grup, karma teknik yardımıyla hamerler üzerinde çalışma yapar - çizim yapma, boyama yanı sıra, yazıların her biri üç dilde yazılır. İkinci grup, posterleri elektronik ortamda hazırlar. En sonunda da hazırlanmış olan posterler sınıflara ve okul koridorlarına yerleştirilir. Öğrenciler, çocuk haklarına ilişkin bilgi edinmiş oldular. Hazırlanmış olan ürünler ise, tüm öğrencilerin bu bağlamda günlük olarak hatırlatılmalarını içerir. Farklı bir etnik topluluktan arkadaş edinmek, diğer okul arkadaşlarının ait oldukları etnisitenin dilini öğrenmek, arkadaşlık kurmak ve ilerideki dönemlerde hep birlikte neler yapılabileceğine dair planlar yapmak öğrencilerin edinmiş oldukları olumlu hususlardır. Onlar, okul dışında da irtibatla olurlar ve arkadaşlık kururlar.



Festival of Innovative Practices  
for Interethnic Integration in Education

